

Advies aan Provinciale Staten		Uw contactpersoon S. Neeskens AD/STG
Tbv Statenvergadering d.d	18-05-2020	Doorkiesnummer +31 235145282 neeskenss@noord-holland.nl
Commissie NLG		
Datum commissievergadering	16-04-2020	
Onderwerp: Zienswijze kadernota 2021 van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord		12 mei 2020 1 4

Advies commissie NLG:

De *Voordracht Zienswijze kadernota 2021 van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord* als hamerstuk wordt doorgeleid naar PS van 18 mei 2020

Uittreksel van het concept-verslag NLG 16-04-2020:

4.a Omgevingsdienst: OD NHN zienswijze Kadernota 2021

Op 12 december 2019 is door het dagelijks bestuur van de OD NHN de Kadernota 2021 ter zienswijze aan de Provinciale Staten (PS) gestuurd.

De **voorzitter** merkt op dat de aanlevertermijn inmiddels is verstreken, maar dat er formeel nog een besluit op de voordracht moet volgen. Zij geeft hiertoe het woord aan de commissieleden.

Eerste termijn

Mevrouw **Jellema** (PvdA) bedankt GS voor het doen toekomen van de Kadernota 2021. Zij wijst erop dat hierin een soort disclaimer is opgenomen, daar nog niet duidelijk is hoe het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) de kosten voor de dienstverlening van de OD zal beïnvloeden. Mevrouw Jellema acht dit een discutabel open eind en verneemt graag van de gedeputeerde hoe de Staten hierop kaderscheppend of controlerend kunnen acteren.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) beaamt dat de aanlevertermijn op 1 maart jl. is verstreken. Het "klimaatspreekje" en de "energiemisvattingen" hadden volgens zijn fractie echter achterwege kunnen blijven.

De heer **Kohler** (FvD) geeft aan dat GroenLinks inhoudelijk niet veel aan te merken heeft. Zijn fractie is heel blij met een dienst als de Omgevingsdienst NHN. De situatie zoals die de komende jaren voor de OD gaat veranderen, baart Forum voor Democratie echter wel enige zorgen. De OD NHN voert taken uit die door de overheid zijn vastgesteld in wetten. Met de nieuwe Omgevingswet wordt veel gedelegeerd aan lokale overheden, provincies en gemeenten. De provincies liggen op koers met het maken van de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening. De gemeenten die de OD NHN grotendeels betalen, moeten ook in 2021 een omgevingsvisie gereed hebben en krijgen tot 2029 de tijd voor het kolossale Omgevingsplan dat alle regelingen, bestemmingsplannen, APV's, gedecentraliseerde milieuwetgeving e.d. bijeen moet brengen.

Om de gemeenten niet vanaf scratch te laten beginnen, verstrekt de overheid een bruidsschat van circa 600 regels waaruit de gemeenten de komende jaren een pick-and-choose kunnen doen voor het eigen omgevingsplan. Die bruidsschat ziet grotendeels op milieuregels, geluid, geur, licht, water en dergelijke. Vergunningverlening, melding, toezicht en handhaving zitten nu grotendeels in het basispakket van de OD NHN. Dit betreft honderden taken mb.t. bijvoorbeeld de grondwaterlozing bij proefboringen, het schieten op buitenbanen tot het in gebruik hebben van een strooiveld voor een crematorium. Het basispakket wordt thans gefinancierd uit een soort algemeen omslagstelsel waarvan de parameters niet helemaal duidelijk zijn voor de heer Kohler. Is een en ander gebaseerd op inwoneraantal, de omvang van de gemeente, bedrijfsactiviteiten of een combinatie daarvan? Of zijn er extra taken ingebracht door de betreffende gemeente? Aan welke taken moet dan worden gedacht? Waarom ontvangt bijvoorbeeld Opmeer een bijdrage van slechts €64.000 en Hoorn een bijdrage van maar liefst €1,5 miljoen?

De wettelijke opdracht gaat in de loop der jaren veranderen. OD NHN anticipeert hierop door vanaf 2021 te gaan proefdraaien met een outputfinanciering, m.a.w.: het bieden van meer transparantie over de geleverde producten en diensten. FvD heeft hieromtrent de navolgende inhoudelijke vragen:

1. Wordt elke dienst voortaan geoffreerd op basis van geprijsde diensten en producten en vindt afrekening plaats op basis van nacalculatie? De heer Kohler voorziet een soort boekhoudersparadijs en ziet de SAP-consultants al likkebaarden.
2. Komt OD NHN op termijn met een soort diensten- en productencatalogus met daarin tot op detailniveau uitgewerkte marktconforme tarieven van de diensten?
3. Heeft OD NHN nu al zicht op kruissubsidiëring, waarbij de bijdrage van grote betalers bijvoorbeeld wordt aangewend om werkzaamheden voor de kleine betalers uit te voeren? Heeft men al enig idee hoe de grote betalers zich hierover in de toekomst gaan opstellen?
4. Voorziet de OD NHN dat gemeenten het dienstenpakket gaan toevoegen aan eigen shared service centra? Bijvoorbeeld de BUCH-gemeenten (Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo) doen al heel veel met een shared service center en dragen thans zo'n €2 miljoen bij aan de OD NHN. Is het mogelijk dat zij de ondersteuning zelf gaan regelen?
5. Door de vergroeningsreligie ontstaan allerlei cowboybedrijfjes die de kersen van de taart plukken en tegen lage kosten diensten gaan leveren. Is het mogelijk dat grote organisaties als de OD NHN daar in de toekomst niet mee kunnen concurreren? Het is dan zelfs denkbaar dat gemeenten op basis van de Europese richtlijnen takenpakketten moeten gaan aanbesteden en dat de OD NHN in de toekomst gewoon moet meedingen om het dienstenpakket binnen te halen.

Tot slot ziet FvD in de begrotingsbehoefte dat tussen 2021 en 2023 –/– 3,5% begroot wordt, ondanks allerlei loon- en prijsindexen. Waar worden die kennelijke besparingen verwacht, ondanks de indexering conform de geldende financiële uitgangspunten voor gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland?

De heer **Zoon** (PvdD) meent dat de Kadernota volgend jaar tijdig besproken moet worden, desnoods zonder een oplegger van GS erbij. De nota was al in december beschikbaar. Het is goed om te lezen dat de OD NHN zich met zijn kennis en kunde gaat inzetten voor CO₂-reductie en energietransitie. De Partij voor de Dieren is verheugd dat deze punten niet geschrapt zijn naar aanleiding van de zienswijze die vorig jaar is opgesteld. Wel ontvangt de PvdD zorgelijke signalen over de capaciteit voor onder meer het toezicht van de dienst. Zij had eigenlijk wel verwacht dat dit punt zou terugkomen in de onderhavige Kadernota, in de trant van extra middelen of in ieder geval extra aandacht. De PvdD zou graag zien dat de OD dit daadwerkelijk gaat oppakken.

De **voorzitter** bedankt de commissieleden voor hun inbreng in eerste termijn en geeft het woord aan gedeputeerde Stigter om te reageren op de diverse vragen die zijn gesteld.

Beantwoording door gedeputeerde **Stigter** (GL):

In antwoord op de vraag van mevrouw Jellema bevestigt **gedeputeerde Stigter** dat er inderdaad een disclaimer inzake het Digitaal Stelsel Omgevingswet is opgenomen. Vergelijkbare teksten staan ook in de kaderbrieven van de andere omgevingsdiensten. Dat heeft er vooral mee te maken dat er überhaupt nog veel onzekerheden zijn rondom het DSO. De gemeenten, provincies en OD's zijn druk bezig om het DSO te implementeren. Op dit moment worden zij ermee geconfronteerd dat veel leveranciers nog niet goed in staat zijn om de diensten van het DSO te leveren, laat staan dat er een goede inschatting kan worden gemaakt van de kosten die daarmee gemoeid zijn. Wellicht is dat ook een van de belangrijkste redenen geweest om de Omgevingswet niet per 1 januari 2021 in werking te laten treden, maar enige tijd later. De precieze datum moet nog worden bepaald. Op het moment dat die gegevens bekend zijn, kunnen de disclaimers en onzekerheden wat beter worden geformuleerd. Gedeputeerde Stigter zegt toe de Statenleden op de hoogte te zullen houden van de ontwikkelingen op dit vlak.

Gedeputeerde Stigter komt op de vragen die door de heer Kohler (FvD) zijn gesteld. In algemene zin zijn de bijdragen van gemeenten en provincie gebaseerd op de inspanningen die de OD doet voor de betreffende gemeente of provincie. Naarmate er sprake is van meer grote of complexe bedrijven, zijn de inspanningen navenant groter en is ook de bijdrage vanuit de gemeente en provincie navenant hoger. Overigens is de provincie een relatief grote contribuant van de OD NHN, juist vanwege het feit dat deze OD de natuurkolom uitvoert voor de gehele provincie Noord-Holland.

Gedeputeerde Stigter beaamt dat met een outputfinanciering, waaraan de OD thans werkt, veel meer inzicht gegeven kan worden in de producten die worden geleverd (vergunningen, controles e.d.) en de bijbehorende kostprijs. Aan de hand daarvan kan er op dat vlak beter gestuurd worden vanuit de opdrachtgever, oftewel de gemeenten en provincies.

De heer Kohler (FvD) suggereerde grote verschuivingen op basis van de Omgevingswet en vroeg of gemeentelijke shared service centra een aantal taken overnemen. GS hebben die indicaties niet. Een van de wettelijke afspraken is dat de vergunningen, het toezicht en de handhaving behoren tot een basistakenpakket dat gemeenten en provincies verplicht onder een OD moeten brengen. Er is überhaupt geen mogelijkheid om daar zaken uit terug te halen. Er is wel een aantal plustaken benoemd, bijvoorbeeld op het gebied van bodem. Gemeenten en provincies kunnen die taken bij een OD neerleggen, zelf oppakken of op een andere manier organiseren. GS hebben echter geen indicaties dat de gemeenten de taken terughalen.

Overigens loopt er nog een veel breder onderzoek met alle overheidslagen, inclusief het Rijk, om beter inzicht te krijgen in überhaupt de kostenverschuivingen als gevolg van de Omgevingswet. Alvorens de wet in werking kan treden, moet daar overeenstemming over worden bereikt.

De heer Zoon (PvdD) oppert de idee om de kaderbrief eerder te bespreken, eventueel zonder de duiding vanuit GS erbij. Gedeputeerde Stigter wil eerst nader bekijken welke consequenties daaraan vastzitten. De kaderbrief, in het bijzonder de onderhavige, is een beleidsneutrale brief waarin alleen gevraagd wordt om een indexering (conform de geldende financiële uitgangspunten voor gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord). De beleidsmatige keuzes staan in de begroting zelf. Deze wordt uiteraard aan PS voorgelegd en gedeputeerde Stigter zal ervoor zorg dragen dat die tijdig besproken kan worden. Voor de precisie hebben GS richting de OD het voorbehoud gemaakt van vaststelling door PS. Het is derhalve nog geen gelopen koers, maar gelet op de beleidsluwte heeft het college gemeend dat dit voor nu de beste weg is.

De **voorzitter** bedankt gedeputeerde Stigter voor zijn beantwoording en constateert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. De commissie stemt ermee in dat de Kadernota als hamerstuk wordt doorgevoerd naar de PS van 18 mei a.s.